Bijdrage van de ChristenUnie-fractie bij de behandeling van de programmabegroting 2023, de meerjarenraming 2024-2026 en het investeringsschema 2023.

Geachte voorzitter, leden van de raad en college, inwoners en overige geïnteresseerden,

Als we terugkijken naar het afgelopen jaar dan mogen we blijmoedig en hoopvol zijn. Tijdens de vorige begrotingsbehandeling heeft de ChristenUnie onder meer aandacht gevraagd voor de verkeersveiligheid van de N318, het tegengaan van papierverspilling (door het systeem van aanbieden van ongeadresseerd reclamedrukwerk om te draaien) en hebben we expliciet aandacht gevraagd voor de ondersteuning van lage inkomens in verband met toenemende energiekosten. Rondom deze vraagstukken zijn er concrete stappen gezet.
Ook op andere dossiers zijn resultaten behaald. Zo is werk gemaakt van de opgaven in het sociaal domein, is aandacht geschonken aan het verder verduurzamen van onze gemeente en zijn de duurzame ontwikkelingsdoelen inmiddels integraal onderdeel van beleid.

Ten aanzien van voorliggende begroting zijn er diverse zaken waarmee de ChristenUnie content is. Het overall beeld is dat de financiële situatie van de gemeente Aalten positief is. Dit is ook goed nieuws voor onze inwoners; de belastingdruk is over het algemeen draagbaar en onze gemeente blijft één van de goedkoopste gemeenten. Voor de helderheid: dat is voor de ChristenUnie geen doel op zich, maar is wel prettig in een tijd waarin de financiën voor veel mensen onder druk staan. Waar de ChristenUnie natuurlijk ook tevreden mee is, is het feit dat de hondenbelasting nu eindelijk wordt afgeschaft. Dat is gewoon top.

Tegelijkertijd zijn er ook zorgen. Op een halve dag rijden ligt de grens van Oekraïne, een land dat deels in puin is geschoten. Deze oorlog maakt bij veel mensen een gevoel van

onveiligheid en onzekerheid los. Deze zogenaamde “speciale operatie” veroorzaakt een ontregeling van de energiemarkt, met een forse toename van energiekosten als resultaat. Veel gezinnen die het financieel al lastig hadden, zijn geconfronteerd met torenhoge rekeningen. Mede daardoor is de inflatie ook nog eens behoorlijk toegenomen. Dit leidt niet alleen tot financieel leed, maar zorgt ook voor een toename van psychische en mentale klachten. We willen daarom het college blijven oproepen om oog te hebben voor kwetsbare doelgroepen. Ook is het van belang dat er voldoende aandacht wordt geschonken aan ondernemers en verenigingen die hierdoor geraakt worden.

Aanpalend aan de situatie in Oekraïne is de vluchtelingencrisis een actueel vraagstuk. Via deze weg wil de ChristenUnie nogmaals het appél doen om alles in het werk te stellen om op te komen voor deze kwetsbare mensen.
Natuurlijk zijn er dan voldoende woonvoorzieningen nodig. Niet alleen voor vluchtelingen, ook voor andere woningzoekers in Nederland geldt dit. Wat de ChristenUnie betreft worden hierin goede stappen gezet, maar of we de doelstelling á 120 nieuwe woningen per jaar gaan realiseren vragen we ons af. Nogmaals wil de ChristenUnie aandacht vragen voor alleenstaanden, starters en ouderen. Er moet gezocht blijven worden naar alternatieven, die passen bij deze tijd.

Voorzitter, de fractie van de ChristenUnie kan grotendeels instemmen met de begroting. Echter, op een aantal punten zou de ChristenUnie deze gewijzigd willen zien. Het voornaamste punt is de wens om een openbare toiletvoorziening in het centrum van Dinxperlo te realiseren. De huidige situatie is al langer een doorn in het oog van vele mensen en politieke partijen. Omdat de gemeente nu aan de slag gaat met de herinrichting van de openbare ruimte van het centrumgebied, is de tijd daar om een passende, fatsoenlijke en structurele oplossing te realiseren voor iedereen die Dinxperlo bezoekt. Derhalve dient de ChristenUnie – met andere partijen – hierover een amendement in, waarin een heldere

doelstelling staat geformuleerd: realiseer bij de uitvoering van de centrumvisie een openbare toiletvoorziening in Dinxperlo. Tijdens de behandeling van dat amendement zal ik inhoudelijk verder op de kwestie ingaan. Daarnaast zien wij graag dat een aantal budgetten voor forse investeringen vooralsnog in de algemene reserve worden opgenomen. Op basis van concrete uitwerkingen en onderbouwingen kan dan overgegaan worden tot besluitvorming en uitvoering.

Een ander punt waarover we ons zorgen maken is de ontwikkeling van de samenleving, met name op sociaal vlak. Als raad – inclusief de ChristenUnie – zijn we vaak druk met cijfers en financiën over jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, terwijl dit feitelijk symptomen zijn van andere fenomenen. Als ChristenUnie hebben we daar ook onze ideeën over en ik zou graag dit podium willen gebruiken om iets van die visie te delen. Onlangs hebben wij een lezing gehoord van een lector Jeugd[1]. Hij betoogt dat kinderen en jongeren in onze huidige prestatiesamenleving knechten zijn van de economie, die onder zelfdwang moeten werken aan de beste versie van zichzelf. Om die trend te keren pleit hij ervoor om onderwijs en opvoeding los te weken van economische principes, zodat kinderen en jongeren de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen tot gemeenschapsmens, in plaats van als betere versie van zichzelf. Feit is dat kinderen in onze samenleving steeds jonger beginnen aan hun ‘loopbaan’. Heel vroeg in het leven gaat het al om prestaties en het streven naar een stapje hoger. Hiermee worden kinderen en jongeren al vroeg geleerd de juiste keuzes te maken, omdat zij zelf verantwoordelijk zijn voor hun carrière en hun prestaties. De betreffende lector betoogt verder dat wij kinderen en jongeren voorspiegelen dat zij vrij zijn in hun keuzes voor later, en kunnen worden wat ze willen mits ze zelf hun kansen pakken en hard werken. Maar in hoeverre is er wel sprake van vrijheid? In een samenleving waarin het economische paradigma dominant is, zijn we weliswaar geen knechten in een fabriek, maar knechten van

[1] Van Hogeschool Windesheim

de economie en onszelf geworden[2]. Waarom noem ik dit? Deze analyse vraagt volgens hem om een andere benadering van kinderen en jongeren. Wij moeten niet alleen de symptomen bestrijden, maar we moeten het fundamentele gesprek voeren en keuzes maken die hieraan ten grondslag liggen.

Ik wil hierbij een metafoor noemen die deze lector hierbij geeft: ziet u daar een speedboot? Zie hem gaan, steeds sneller, steeds harder. Als u heel goed kijkt dan ziet u kinderen van de boot afvallen. Steeds meer… wat moeten we doen? Blijven we reddingsboten sturen? Blijven we inzetten op meer jeugdhulp? Blijven we inzetten op de verbinding tussen onderwijs en zorg, of op de zelfhulpboeken of workshops in veerkracht? Of moeten we de speedboot zachter laten varen?

We moeten de economische principes uit de kinder- en jongerenfase halen. We moeten ruimte creëren om onderwijs in richten als een gemeenschap waarin het opgroeien als maatschappelijk verantwoorde en betrokken burgers de norm wordt. En niet om te werken aan de beste versie van jezelf. Als we dat doen, zult u zien dat de vraag naar jeugdzorg zal afnemen. Dat is pas transformatie.

Tot slot voorzitter, ik sluit graag af met de woorden van Jeremia 29 vers 7, waarin staat “Bid tot de Heer voor de stad, zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei”. Dit wens ik ons allen toe: laten we ons (blijven) inzetten voor de bloei van onze gemeente.

Namens de fractie van de ChristenUnie,
Tobias Holtman

[2] Mulock Houwer-lezing 2021 door lector dr. Bert Wienen: Nieuw kinderrecht – het recht om te falen